

Zkušební okruhy pro Státní závěrečnou zkoušku v magisterském studijním programu Právo a právní věda

PV382 MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ A OBCHODNÍ

v akademickém roce 2023/2024

zkušební období:

JARO 2024 - ZÁŘÍ 2024 - LEDEN 2025

1. Prameny úpravy mezinárodního práva soukromého a střety (či souběhy) pramenů. Mezinárodní smlouva jako pramen mezinárodního práva soukromého, procesního a obchodního. Procesy unifikace – UNCITRAL, UNIDROIT, Haagská konference mezinárodního práva soukromého. Vymezení společného justičního prostoru v oblasti civilní – od článku 65 Amsterodamské smlouvy k článku 81 Smlouvy o fungování EU. Nařízení jako pramen unijního mezinárodního práva soukromého, procesního a obchodního (přehled unifikovaných oblastí, vztah k vnitrostátnímu právu).
2. Metody úpravy mezinárodního práva soukromého. Vazba metody kolizní a přímé na příkladu Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží. Zásada *lex fori* jako základní zásada pro aplikaci kolizních norem a výjimky z ní. Problematika kvalifikace a interpretace norem (pro účely aplikace ZMPS a pro účely aplikace unijních předpisů mezinárodního práva soukromého, tj. autonomní kvalifikace a interpretace).
3. Zásady aplikace práva povolaného kolizní normou (právo soukromé vs. právo veřejné vs. imperativní předpisy, zpětný a další odkaz, ochrana proti některým účinkům aplikace cizího práva). Zjišťování zahraničního práva včetně možností právní pomoci. Oblast mezinárodního práva procesního – základní zásady.
4. Subjekty soukromoprávních poměrů z pohledu mezinárodního práva soukromého (personální statut). Postavení cizince jako účastníka civilního řízení v ČR. Stát a jeho postavení v mezinárodním právu soukromém (imunity, vynětí z pravomoci soudů). Právní jednání – kolizní problematika.
5. Práva k duševnímu vlastnictví - kolizní a procesní problematika, význam *lex loci protectionis*, smluvní a mimosmluvní závazkové vztahy.
6. Věcná práva – kolizní problematika, styčné body s oblastí práva veřejného Mezinárodní pravomoc českých soudů v případě sporů v oblasti věcných práv (zejména problematika u nemovitostí) dle Nařízení Brusel Ibis a dle ZMPS. Cenné papíry – kolizní problematika.
7. Závazková práva – kolizní problematika závazků ze smluv. Vnitrostátní úprava včetně směrnice práva v. úprava v Nařízení Řím I. Analýza ustanovení Nařízení Řím I - volba práva, náhradní hraniční určovatelé. Typy voleb práva. Omezení volby práva na úrovni ochranných kogentních a imperativních norem. Meze obligačního statutu. Vazba s kolizní úpravou věcných práv.

8. Závazková práva – kolizní problematika mimosmluvních závazků. Analýza Nařízení Řím II (základní úprava, speciální úprava). Analýza mnohostranné mezinárodní úmluvy na alespoň jednom příkladu. Analýza úpravy v ZMPS včetně zhodnocení její využitelnosti vzhledem k existenci unijní úpravy a mezinárodních úmluv.
9. Pracovní právo – kolizní problematika závazků ze smluv. Procesní úprava. Imperativní předpisy a uchopení předpisů bezpečnosti práce (Nařízení Řím II). Materializace kolizního řešení jako způsob ochrany slabší strany.
10. Spotřebitelské právo - kolizní úprava závazků ze smluv. Procesní úprava. Materializace kolizního řešení jako způsob ochrany slabší strany. Imperativní předpisy.
11. Dědické právo – kolizní problematika. Dědický statut z pohledu českého mezinárodního práva soukromého (ZMPS, mezinárodní smlouvy – příklad úpravy ze smlouvy o právní pomoci). Nařízení o dědění – základní kolizní a procesní analýza. Evropské dědické osvědčení. Odúmrť.
12. Vztahy mezi manžely - kolizní problematika (ZMPS, unijní úprava). Procesní problematika včetně evropské úpravy. Výhrada veřejného pořádku – uplatnění v oblasti kolizní a uplatnění veřejného pořádku v právu procesním.
13. Vztahy mezi rodiči a dětmi - kolizní problematika (ZMPS, unijní úprava). Procesní problematika včetně evropské úpravy. Uplatnění výhrady veřejného pořádku v právu kolizním na tomto poli a uplatnění veřejného pořádku v právu procesním.
14. Veřejný pořádek v právu kolizním, hmotném a procesním. Interakce práva soukromého a práva veřejného z pohledu mezinárodního práva soukromého. Institut výhrady veřejného pořádku. Veřejný pořádek v procesním právu a jeho funkce. Příklady v jednotlivých úpravách (ZMPS, nařízení). Vztah k imperativním předpisům (normám) a ochranným kogentním normám.
15. Imperativní předpisy (mezinárodně kogentní předpisy) a další mechanismy ochrany veřejného zájmu v oblasti mezinárodního práva soukromého. Teorie použití, analýza článků v Nařízení Řím I a Řím II. Analýza pohledem české úpravy v ZMPS. Vztah k tzv. ochranným kogentním normám a výhradě veřejného pořádku.
16. Autonomie vůle stran a její projevy v právu kolizním (závazkové právo, dědické právo, rodinné právo atd.), hmotném (na příkladu Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží) a procesním.
17. Teorie lex mercatoria v pohledu celostním a z pohledu českého práva. Jednotlivé součásti lex mercatoria (INCOTERMS, mezinárodní zvyklosti atd.). Zacházení s lex mercatoria z pozice rozhodného práva (před obecnými soudy i před rozhodčími soudy) a z pozice výkonu rozhodnutí.
18. Vztah fóra a rozhodného práva. Možnost volby fóra a analýza prorogační smlouvy a rozhodčí smlouvy. Zdroje právní úpravy prorogační smlouvy a analýza vybrané právní úpravy (např. Nařízení Brusel Ibis či jiného zdroje. Rozhodčí smlouva a její úprava v českém právu. Vztah místa vedení sporu a místa uznání, resp. prohlášení vykonatelnosti a výkonu rozhodnutí (rozhodčího nálezu).

19. Mezinárodní pravomoc, mezinárodní příslušnost. Pohled práva vnitrostátního ve srovnání s mezinárodními úmluvami a nařízeními. Analýza pravidel mezinárodní příslušnosti v Nařízení Brusel Ibis (obecná, alternativní, speciální, výlučná, dohodnutá a podřízená a podřízená se zahájenému řízení). Litispendence a řešení souběžných řízení na příkladu ZMPS nebo Nařízení Brusel Ibis. Vztah příslušnosti a uznání a výkonu rozhodnutí.
 20. Soudní rozhodnutí a jeho pozice z pohledu mezinárodního práva procesního. Rozhodnutí soudu z pohledu evropského mezinárodního práva procesního (režim dle Nařízení Brusel Ibis a analýza alespoň jednoho z dalších nařízení upravujících jen tzv. uznání). Úprava zacházení s rozhodnutím dle nařízení o evropském exekučním titulu, nařízení o drobných pohledávkách a nařízení o evropském platebním rozkazu.
 21. Soudní rozhodnutí a jeho pozice z pohledu právní úpravy v ZMPS. Koncept uznání a výkonu v jednotlivých oblastech (spory majetkové povahy, spory v dalších oblastech jako je oblast rodinného práva atd.). Koncept vzájemnosti uplatněný při uznání a výkonu. Procesní veřejný pořádek. Smlouvy o právní pomoci.
 22. Mezinárodní rozhodčí řízení – vymezení. Koncepte rozhodčího řízení. Rozdíl mezi institucionalizovaným řízením a řízením ad hoc. Prameny úpravy mezinárodního rozhodčího řízení. Arbitrabilita sporu. Rozhodčí smlouva. Princip separace rozhodčí smlouvy a jeho význam. Vztah soudů obecných a rozhodčích – přehled a analýza funkcí pomocných a kontrolních.
 23. Rozhodčí nález v mezinárodním styku. Analýza ZMPS. Analýza Newyorské úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů.
 24. Veřejná listina v mezinárodním právu procesním. Zdroje právní úpravy. Důkazní účinky veřejné listiny a právní úprava dle jednotlivých zdrojů. Vykonatelná veřejná listina a zacházení s ní (zejména pohled Nařízení Brusel Ibis).
 25. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží – obecná část, aplikace úmluvy. Vyplnění mezer. Interpretace úmluvy a právních jednání. Vznik smlouvy (i kolizní problematika). Tzv. bitva formulářů. Práva a povinnosti stran vyplývající z uzavřené kupní smlouvy z pohledu přímé úpravy. Reklamační režim. Nároky z porušení smlouvy včetně náhrady škody. Vyšší moc a hardship.
-